

Fingrid
palautteet@fingrid.fi

Viite: Kommentointipyyntöne 17.6.2021

SATAKUNTALIITON KOMMENTIT FINGRIDIN KANTAVERKON KEHITTÄMISSUUNNITELMAAN

Suunnitelma

Suunnitelman yhteenvedossa todetaan, että energia-ala on keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Sähkön tuotantorakenteen muuttuessa vähäpäästöisemmäksi joutuu sähköjärjestelmä ennennäkemättömän murroksen keskelle ja uusien haasteiden eteen. Yhteiskunta sähköistyy ja sen sähköriippuvuus lisääntyy. Tulevaisuuden voimajärjestelmältä odotetaan yhä suurempaa luotettavuutta, jotta yhteiskunnan keskeiset toiminnot voidaan turvata.

Kantaverkon kehittämissuunnitelmassa esitetään Fingridin kantaverkon kehitystarpeet ja suunnitellut investoinnit seuraavalle kymmenelle vuodelle. Lisäksi dokumentissa käsitellään Fingridin kantaverkon kehittämisprosessia ja kehittämiseen liittyviä toimintaympäristön muutoksia. Kehittämissuunnitelma perustuu Fingridin asiakkaidensa kanssa yhteistyössä laatimiin alueellisiin verkko- ja liityntäsuunnitelmiin ja se on sovitettu yhteen Itämeren alueen kehittämissuunnitelman ja koko Euroopan unionin alueen kattavan kymmenvuotisen verkkosuunnitelman (Ten-Year Network Development Plan, TYNDP) kanssa. Kantaverkon kehittämissuunnitelman laatimisesta säädetään sähkömarkkinalaissa ja se päivitetään kahden vuoden välein. Kantaverkon kehittämissuunnitelman keskeisenä sisältönä tulee olla kuvaus siitä, miten ja minkälaisin investoinnein kantaverkon kehittämisvelvollisuus ja kantaverkkotoiminnan laatuvaatimukset täytetään.

Tulevaisuudessa päävoimansiirtoverkon näkökulmasta suurimmat kehittämistarpeet syntyvät siirtokapasiteetin lisäämiselle tuotanto- ja kulutuskeskittymien välillä. Merkittävin tarve on pohjoiseteläsuuntaisen siirtokapasiteetin lisäämiselle, mutta myös siirto länsirannikolta etelään kasvaa. Etelä-Suomen yhteistuotantolaitosten sähköntuotannon vähentyessä ja sähkönkulutuksen kasvaessa Etelä-Suomen alijäämä kasvaa. Tämä alijäämä korvautuu pohjoisen ja lännen tuulivoimalla ja tuonnilla etenkin Pohjois-Ruotsista. Erityinen tavoite 2020-luvun verkkoinvestoinneilla on luoda edellytykset sille, että Suomi voi olla hiilineutraali vuonna 2035.

Kehittämissuunnitelmaan kuuluu myös alueelliset osuudet ja Satakunta kuuluu niistä Porin ja Rauman suunnittelualueeseen. Porin ja Rauman seudun alue on merkittävä koko Suomen sähköntuotannon kannalta sisältäen yli 3 000 MW sähköntuotantokapasiteettia. Ison osan alueen kuormasta muodostaa energiantensiivinen teollisuus. Alueella on muun muassa metsä-, metalli- ja kemianteollisuutta. Suuresta sähkön tuotannosta ja rajayhteyksistä johtuen alueella on suuri tehoylijäämä. Jotta ylijäämä saadaan siirrettyä alueelta pois, on alueen 400 kV päävoimansiirtoverkko siirtokapasiteetiltaan vahva ja hyvin silmukoitu. Tulevaisuudessa vanhenevia sähköasemia ja voimajohtoja perusparannetaan ja uusitaan: Rauman 110 kV kytkinlaitos uusitaan vuonna 2023. Vuonna 2025 rakennetaan uusi Huittinen-Forssa 400 kV yhteys. Alaorsteen uusitaan ikääntynyt Kolsi-Forssa 110 kV voimajohto Huittisen ja Forssan välillä. Uudella Huittisten ja Forssan välisellä 400 kV voimajohtoyhteydellä parannetaan energiatehokkuutta ja käyttövarmuutta

merkittävästi. Uusi voimajohtoyhteys mahdollistaa entistä paremmin huolto- ja vikakeskeytykset ilman, että sähköjärjestelmän käyttövarmuus alenee.

Satakuntaliitto toteaa kommentteinaan seuraavaa

Satakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta päästä osallistumaan Fingridin Kantaverkon kehittämissuunnitelman laadintaprosessiin. Satakuntaliitto pitää erittäin tärkeänä molemminpuolista yhteistyötä maankäytön suunnitteluun liittyvissä pitkälle tulevaisuuteen vaikuttavissa hankkeissa.

Kantaverkon kehittämissuunnitelma on tiivis, monipuolinen ja varsin kattava esitys tulevaisuuden sähkönsiirron tarpeista ja sisältää myös yleispiirteiset alueelliset kuvaukset. Energiantuotanto ja sähkönsiirto ovat toimintoja, joilla on vaikutuksia moniin muihin yhteiskunnan sektoreihin. Satakuntaliitto pitääkin tärkeänä, että Kantaverkon kehittämissuunnitelmaan sisällytetään sen tarkastelutasoon soveltuvaa vaikutustentarviointia ja Satakuntaliitto ehdottaa kehittämissuunnitelmaan lisättäväksi seuraavia mm. seuraavia näkökulmia.

Toimintaympäristön muutokset ja tulevaisuuden näkymät-osiossa on käsitelty mm. ilmastonmuutoksen hillitsemistä, sähkönkulutuksen kehitysnäkymiä jne. Osion puuttuu luonnon monimuotoisuuteen, viherrakenteeseen ja ekologiin yhteyksiin liittyvien näkymien tarkastelu. Tämä on selkeä puute etenkin, kun otetaan huomioon käynnissä oleva luontokato. Kantaverkon kehittämissuunnitelmaa tulee täydentää näiltä osin.

Verkon kehittämisperiaateosiossa on todettu, että verkon kehittämisessä Fingrid pyrkii hallitsemaan toimintansa ympäristö- ja turvallisuusvaikutuksia. Tavoitteena on minimoida haittavaikutukset yleisen edun ja teknistaloudellisten reunaehtojen rajoissa. Kantaverkon rakentamisesta, käytöstä ja ylläpidosta todetaan aiheutuvan erilaisia ympäristövaikutuksia. Myös ympäristövaikutusten minimoinnin ja hallinnan todetaan olevan tärkeä osa Fingridin käytännön toimintatapoja. Kehittämisperiaateosiossa todetusta periaatteesta huolimatta Kantaverkon kehittämissuunnitelmassa ei ole arvioitu kehittämissuunnitelman vaikutuksia ja kehittämissuunnitelmaa tulee täydentää ympäristövaikutusten arvioinnilla sillä tarkkuudella kuin suunnitelma- ja ohjelmatasolla on mahdollista. Lisäksi ympäristövaikutuksia tulee arvioida myös kullakin suunnittelualueella. Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota etenkin vireillä olevien uusien hankkeen vaikutuksiin suhteessa kunkin alueen ominaispiirteisiin. Sivulla 71 (kuva 13) todetaan, että ympäristövaikutusten arviointia tehdään verkkoselvitysten ja reittisuunnittelun jälkeen. Tämä on tärkeä vaihe ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta, mutta merkittävien ympäristövaikutusten arviointia tulee tehdä jo kantaverkon kehittämissuunnitelman ja aluesuunnitelmien (s. 74, kuva 15) laadinnan yhteydessä. Kehittämissuunnitelmaa tulee täydentää myös näiltä osin.

Kehittämissuunnitelman alueellisissa kartoissa Porin ja Rauman seudun kartasta ei näy, miten Melosta Kristiinankaupunkiin kulkeva johto on tarkoituksena linjata Karvian ja Honkajoen/Kankaanpään kautta. Pohjanmaan aluetta kuvaavassa tekstissä maitaan, että "Tuulivoiman kasvaessa Tuovilan ja Ulvilan välillä Fingrid suunnittelee uuden 400 kV voimajohdon rakentamista vuonna 2028 Kristinestadin lähistöltä Honkajoelle, josta on tarkoitus jatkaa Etelä-Suomeen". Tällainen yhteystarvemerkinä puuttuu Satakunnan maakuntakaavasta. Satakuntaliiton maankäytön suunnittelun lähivuosien tavoitteena on Satakunnan maakuntakaavojen uudistaminen, mihin liittyen on käynnistetty maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla tarvittavien maakuntakaavan selvitysten valmistelutyöt. Energiantuotannon ja sähköverkon

tulevaisuuden tarpeet on monia alueellisia sidosryhmiä koskettava asia ja Satakuntaliitto on mielellään mukana näitä teemoja koskevissa keskusteluissa.

Lausunnon on valmistellut maakuntainsinööri Anne Nummela, anne.nummela@satakunta.fi

SATAKUNTALIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi